УДК 165.22:006.72(477 – 25)
Ярослава Іщенко

КОРОТКИЙ АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ГЕРАЛЬДИЧНОГО НАПОВНЕННЯ СТАТУСУ МІСТА-ГЕРОЯ КИЄВА – СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

Пропозиції щодо вдосконалення і впорядкування міської символіки

У короткій характеристиці геральдичної ситуації, що склалася у столиці України – місті Києві, автор висловила свою думку щодо можливостей оптимізації міської символіки.

Давня столиця України – місто-герой Київ – перлина серед європейських столиць, візитна картка нашої держави. Київ – символ відродженої України як європейської держави, тому має стати взірцем використання геральдичних знаків, символіки та атрибутів міської влади та її керівництва.

У сьогоденні справи повернення Києву давніх символів та створення нових геральдичних знаків знаходяться тільки на початковому етапі. Станом на 2004 р. розроблені та прийняті герби Подільського, Печерського, Дніпровського районів.

Досі не існує офіційно затвердженого за належною процедурою, тобто такого, що набув легітимності через прийняття сесією Ради, еталону герба міста Києва, прапора міста, належних атрибутів Київського міського голови. Повністю не контролюється міською владою процес створення і впровадження гербів – головних емблем районів міста, їх прапорів та печаток. Під час святкування Дня Києва в районах міста не домінувала серед численних реклам атрибутика міста та його адміністративних частин.

Постанова про герб і прапор міста від 1995 року в описовій частині містить ряд помилок та недоречності, які за роки дії документу так і не були усунуті.

Сталося так, що в місті одночасно функціонує до 6 різновидів зображень міського герба. При цьому навіть на першій сторінці газети «Хрещатик» (друкований орган Київської міської Ради та адміністрації) щораз з'являється інше зображення основної гербової фігури – Архістратига Михайла.

Справа доходить до того, що в одному з кабінетів Київської міської державної адміністрації одночасно демонструється кілька різновидів герба міста: зразка 1682 р., кінця XVIII ст., кінця XIX ст., прийнятий зразок 1995 р., ескіз герба групи розробників (М.Ф.Котляр, Ю.Соломінський, Є.Черненко). Такий стан дуже далекий від європейських норм, правил геральдики і від функціонування геральдики на рівні, визначеному правничими актами держави, де геральдичний процес поступово унормовується.

Прийняті в районах міста еталони гербів територіальних громад – далекі від досконалості. Деякі з них в малюнках порушують правила геральдичної композиції фігур, а з огляду естетики є вкрай недосконалими. Отже, *велика європейська столиця не має створених в єдиному стилі геральдичних знаків, які б репрезентували місто через образну мову геральдичного мистецтва в контексті сучасної європейської цивілізації*.

Нагадаємо принагідно, що очікуваний конкурс на створення еталонного зразка Великого Герба Києва, Прапора міста і Печатки досі не проведено.

Юридична служба Київської міської держадміністрації трактує конкурс на герб і прапор не як творчий, а як виробничий тендер. За таких умов ні про яке творче змагання, в якому змогли б взяти участь науковці, мистецтвознавці, художники та геральдисти, не може бути мови.

Доречно тут виглядає пропозиція про створення Консультативної дорадчої Ради з геральдики при Київському міському голові. Вона, в разі потреби, може існувати і на громадських засадах. До Ради варто, на нашу думку, включити

5-ть фахівців з геральдики, спеціальних історичних дисциплін та образотворчого мистецтва. Рада могла б ефективно працювати над створенням правил впровадження і функціонування символіки міста та його районів, співпрацюючи з відділом гуманітарної політики Київської міськдержадміністрації, головним архітектором і головним художником міста та Управлінням культури Київської міської держадміністрації. Координувати роботу комісії має Управління державних нагород та геральдики Адміністрації Президента України та Комісія державних нагород та геральдики Президента України представники від яких делегуватимуться до міської Ради з геральдики.

Майбутні проекти еталонів гербів та інших атрибутів мають вповні використати знакову систему, притаманну території, яку обіймає Київ, щоб вповні зберегти надбання нашої вітчизняної територіальної геральдичної спадщини при її творчому використанні в авторських проектах еталонів гербів міста та районів.

Всі атрибути міської влади, як і районних адміністрацій, мають бути прийняті на сесіях відповідних гілок влади. Це дасть можливість ввести на правничих засадах правила використання наочної агітації, що має мету виховувати у громадян, що належать до певних територіальних громад, почуття патріотизму і гордості за свій район, як складову столичної території.

Створення Ради з геральдики при міському Голові – реальний шанс вивести справу символіки й атрибутики міста на вищий, належний їй щабель. Як мені відомо, фахівці з геральдики – завідуюча відділом спеціальних історичних дисциплін Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор Марія Федорівна Дмитрієнко – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, член Комісії державних нагород та геральдики при Президентові України, член Українського геральдичного товариства та Олексій Руденко – член Національної спілки художників України, директор і

художній керівник ТОВ «Геральдична палата», символів влади Президента України, ряду відзнак міністерств і відомств України, член Українського геральдичного товариства, розробили проекти гербів всіх районів столиці. Однак досі міська влада не спромоглася розглянути пропозиції відомих в Україні знавців геральдики.

Збереження історичної й культурної спадщини, створення нового сучасного образу міста і передача його особливостей через знак-символ – то підтвердження статусу нашої столиці, туристичної Мекки України, головного духовного, економічного та культурного центру Держави, яка має що показати всім, хто відвідає Київ, символи його органів влади та управління, притаманну їм атрибутику.

Yaroslava Ischenko

THE SHORT ANALYSIS OF A SITUATION CONCERNING HERALDIC FILLING THE STATUS OF THE CITY – HERO OF KIEV – CAPITAL OF UKRAINE. OFFERS ON IMPROVEMENT AND ORDERING OF CITY SYMBOLIC

In the short characteristic of a heraldic situation which has developed in capital of Ukraine – the city of Kiev, the author has stated the idea concerning opportunities of optimization of city symbolic.